

Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja

2023/0264(BUD)

30.8.2023

ATZINUMS

Sniegusi Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja

Budžeta komitejai

par Eiropas Savienības 2024. finanšu gada vispārējā budžeta projektu — visas iedaļas
(2023/0264(BUD))

Atzinuma sagatavotājs: *Pascal Canfin*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Budžeta komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

1. uzsver, ka Savienības 2024. gada budžetam ir izšķirīga nozīme gan attiecībā uz Savienības stratēģisko mērķu sasniegšanu, piemēram, Eiropas zaļā kursa īstenošanu, gan ģeopolitiski, ņemot vērā notiekošo Krievijas agresijas karu Ukrainā, gan saistībā ar Eiropas Parlamenta 9. sasaukuma un Komisijas pilnvaru termiņa beigām;
2. uzsver, ka, neraugoties uz bezprecedenta apstākļiem, ko radīja neprovocētais un nepamatotais Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, Covid-19 pandēmija un dabas katastrofas, Savienība ir reaģējusi izlēmīgi un ātri, izmantojot Savienības budžetu kā vienu no galvenajiem instrumentiem;
3. uzsver, ka klimata pārmaiņas un bioloģiskās daudzveidības zudums ir lielākais kombinētais apdraudējums Savienības ilgtermiņa drošībai, tostarp nodrošinātībai ar pārtiku, un tikai pastiprina inflācijas spiedienu; uzsver, ka zaļās pārkārtošanās paātrināšana stiprinās Savienības ilgtermiņa stratēģisko autonomiju, ekonomisko drošību un noturību, kā arī uzlabos iedzīvotāju labklājību;
4. uzsver, ka ir svarīgi integrēt pielāgošanos klimata pārmaiņām visās attiecīgajās Savienības finansētajās rīcībpolitikās un programmās, lai varētu ātri reaģēt uz tādām ārkārtas situācijām kā nesenie plūdi, ugunsgrēki, pandēmijas un citi neparedzēti notikumi; uzsver, ka joprojām ir svarīgi nodrošināt pienācīgu finansējumu Savienības civilās aizsardzības mehānismam, lai Savienība varētu reaģēt uz šādām ārkārtas situācijām; uzsver, ka ir vajadzīga labāka sagatavotība klimata katastrofām, veidojot pielāgošanās spējas un Savienības līmenī ieviešot pasākumus, kas saistīti ar pielāgošanos klimata pārmaiņām, tostarp Eiropas nozīmes galveno infrastruktūru stresa testu pret 1,5°C līdz 4°C globālās sasilšanas scenāriju, lai mazinātu neaizsargātību pret klimata satricinājumu ietekmi; uzsver, ka ir jāatzīst Savienības programmu nozīme investīciju un atbalsta sniegšanā ar mērķi novērst veselības krīzes un stiprināt Savienības noturību;
5. atgādina, ka Atveseļošanas un noturības mehānismam (ANM) būtu jāveicina bioloģiskās daudzveidības un klimatrīcības integrēšana Savienības politikā, jāatvieglo taisnīga pārkārtošanās un jāfinansē atgūšanās no pandēmijas, kā arī jānodrošina veselības aprūpes sistēmu modernizācija un sagatavotība; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt plāna *REPowerEU* pilnīgu izpildi, lai paātrinātu atjaunojamo energoresursu un tehnoloģiju ieviešanu un tādējādi arī zaļo pārkārtošanos un atkarības no Krievijas fosilā kurināmā izbeigšanu;
6. uzsver, ka ir jānodrošina, lai princips “nenodarīt būtisku kaitējumu” tiktu integrēts visās Savienības darbībās, īstenojot budžeta izpildi atbilstīgi Komisijas priekšlikumam grozīt Finanšu regulu saskaņā ar Savienības apņemšanos nodrošināt ilgtspējīgu finansējumu un zaļo pārkārtošanos;
7. uzsver vides un klimata problēmu pārrobežu raksturu un nepieciešamību pēc koordinētas pieejas; atgādina par steidzamo nepieciešamību atjaunot Ukrainas dabas kapitālu un

uzsver, ka Savienības 2024. gada budžetam un daudzgadu finanšu shēmai (DFS) 2021.–2027. gadam ir izšķiroša nozīme, lai saglabātu Savienības vadošo lomu klimata jomā un uzticamību starptautisko partneru skatījumā;

8. uzsver, ka zaļā pārkārtošanās būtu jā saglabā kā viena no prioritātēm Savienības 2024. gada budžetā un tas būtu jā saskaņo gan ar Savienības mērķiem vēlākais līdz 2050. gadam padarīt Savienību klimatneitrālu, gan ar Savienības starptautiskajām saistībām, jo īpaši Parīzes nolīgumu un Kuņminas–Monreālas nolīgumu, un tam būtu ievērojami jāveicina Eiropas zaļā kursa un 8. vides rīcības programmas īstenošana;
9. atkārtoti prasa pakāpeniski pārtraukt kaitējošu subsīdiu piešķiršanu un nodrošināt visu Savienības fondu un programmu saskaņotību; uzstāj, ka projektiem un programmām, kas neatbilst mērķim ierobežot globālo sasilšanu līdz līmenim, kas zemāks par 1,5°C, vai mērķim apturēt bioloģiskās daudzveidības izzušanu un vērst to pretējā virzienā, nevajadzētu būt tiesīgiem saņemt atbalstu no Savienības budžeta;
10. uzsver, ka ir pastāvīgi jācenšas sasniegt 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumā noteiktos klimata un bioloģiskās daudzveidības integrēšanas mērķus Savienības budžetā un Eiropas Savienības Atvēršanas instrumenta izdevumos, un aicina 2024. gada Savienības budžeta izpildē pielikt lielākas pūles, lai sasniegtu šo izdevumu līmeni; pauž nožēlu par to, ka Komisija vēl nav publicējusi metodiku to izdevumu *ex ante* marķēšanai, kas palīdz apturēt un pavērst pretējā virzienā bioloģiskās daudzveidības izzušanu; uzsver, ka Savienības 2024. gada budžetā ir jāpieliek papildu pūles, lai nodrošinātu 2026. un 2027. gadam noteikto bioloģiskās daudzveidības izdevumu mērķu sasniegšanu; uzsver, ka laikposmā no 2021. gada līdz 2030. gadam bioloģiskās daudzveidības vajadzībām gadā trūkst finansējuma aptuveni 18,69 miljardu EUR¹ apmērā un šis iztrūkums būtu pēc iespējas ātrāk jānovērš; aicina Komisiju rūpīgi ņemt vērā Eiropas Revīzijas palātas Īpašajā ziņojumā 09/2022 “Klimata izdevumi 2014.–2020. gada ES budžetā” iekļautos secinājumus, kā arī 2022. gada novembra lietderības revīziju;
11. pieņem zināšanai Komisijas aplēses, kuru pamatā ir *ex ante* metodika un kuras liecina, ka kopējais finansējums klimata jomā Savienības budžetā sasniegs 58 134 miljonus EUR, proti, tā īpatsvars būs 31,9 %; ar nepacietību gaida, ka Komisija 2023. gadā prezentēs metodiku ar klimatu saistītu izdevumu izsekošanai — metodiku, kura balstīta uz ietekmi (tā vērtē CO₂ ietekmi) un kalpos kā papildinājums uz iecerēm balstītai metodikai (tā izmanto Savienības klimata koeficientus); aicina turpināt darbu, lai nošķirtu klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, kā noteikts Iestāžu nolīgumā;
12. uzsver, ka ir jānodrošina klimata un bioloģiskās daudzveidības finansējuma saskaņotība, un aicina Komisiju, iesniedzot budžeta projektu, publicēt to izdevumu summas un īpatsvaru, kuri veicinās abu šo mērķu sasniegšanu katrā programmā;
13. atzinīgi vērtē to, ka Komisija ir sīkāk izstrādājusi metodiku ar dzimumu līdztiesību saistīto izdevumu izsekošanai DFS 2021.–2027. gadam, šajā metodikā pievēršot uzmanību politikas izstrādei un resursu piešķiršanai un jo īpaši iepazīstināšanai ar *ex post* ietekmes uz dzimumu līdztiesību novērtējumu detalizētākā līmenī un ziņošanai

¹ <https://op.europa.eu/lv/publication-detail/-/publication/793eb6ec-dbd6-11ec-a534-01aa75ed71a1>

par apjomiem; aicina Komisiju holistiski novērtēt ietekmi uz dzimumu līdztiesību un veicināt visu attiecīgo datu pieejamību izsekošanai;

14. atzinīgi vērtē abu likumdevējiestāžu panāktās vienošanās par ievērojamu daļu paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %” dokumentu; aicina Komisiju un dalībvalstis saglabāt un izmantot impulsu un sasniegumus, lai pilnībā īstenotu šo tiesību aktu kopumu; atzinīgi vērtē Savienības farmācijas tiesību aktu pārskatīšanu; atgādina, ka Savienībai ir jānovērš zāļu trūkums un piegādes ķēžu vājās vietas; atgādina, ka kopš pandēmijas laikiem Savienības veselības aprūpes sistēmas ir pārslogotas; prasa palielināt publiskās investīcijas, lai segtu vēl neapmierinātās medicīniskās vajadzības Savienībā un izstrādātu nākamās paaudzes antibiotikas;
15. uzsver, ka ir svarīgi no Savienības budžeta turpināt atbalstīt Savienības aģentūras, kuru loma šajos bezprecedenta apstākļos pieaug; atgādina — lai pienācīgi izpildītu jaunās darbības, kas paredzētas pieņemtajos un gaidāmajos priekšlikumos, Savienības aģentūrām, kas ir Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas kompetencē (EVA, ECHA, EMA, ECDC un EFSA), ir jāpiešķir pienācīgs finansējums un personāls; uzsver, ka Savienības aģentūru darbinieku skaita samazināšana cita starpā varētu apdraudēt Eiropas zaļā kursa īstenošanu vai sabiedrības veselības risku sekmīgu pārvaldību un tādas Eiropas veselības savienības izveidi, kuras pamatā ir Eiropas veselības datu telpa;
16. atgādina, ka gada budžeta līdzekļiem ir jāatbilst Savienības 2024. gada budžetā paredzētajam plānam īstenot Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam, stratēģiju “No lauka līdz galdam”, aprites ekonomikas rīcības plānu, ilgtspēju sekmējošu ķīmikāliju stratēģiju un nulles piesārņojuma rīcības plānu; šajā pozīcijā aicina palielināt budžeta atbalstu jaunajai programmai “LIFE” un Taisnīgas pārkārtošanās fondam, kā arī visām pārējām programmām, kas atbalsta un saglabā dabas aizsardzību;
17. uzsver, ka ir svarīgi stiprināt veselības aprūpes sistēmu ilgtspēju un noturību, vienlaikus samazinot atšķirības attiecībā uz taisnīgu un vienlīdzīgu pieeju veselības aprūpei un zālēm; uzsver, ka ar veselību saistītajos izdevumos būtu jāievēro pieeja “viena veselība” un “veselība visās politikas jomās”; atzīst Savienības programmu nozīmi investīciju un atbalsta sniegšanā ar mērķi novērst pārrobežu veselības krīzes un stiprināt veselības aprūpes sistēmu un infrastruktūras noturību; uzsver, ka ir jāturpina Savienības cīņa pret vēzi, kas saskaņota ar Vēža uzveikšanas plānu, un jānodrošina pienācīgs finansējums, īpašu uzmanību pievēršot darbībām, kas iedzīvotājiem sniedz taustāmus rezultātus; prasa veikt turpmākus pasākumus un piešķirt finansējumu, lai risinātu ar rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem (AMR) saistītus jautājumus;
18. aicina Savienības 2024. gada budžetā papildus programmai “ES — veselībai” palielināt atbalsta līmeni Eiropas veselības savienībai; uzsver, ka būtu jāpiešķir pietiekami resursi, lai palielinātu investīcijas pētniecībā un izstrādē veselības jomā, cita starpā, lai uzlabotu gatavību pandēmijām un to pārvaldību; atkārtoti pauž bažas un nožēlu par to, ka vairāk nekā 50 % no programmas “ES — veselībai” budžeta tika piešķirti Komisijas Eiropas Veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas iestādes (HERA ĢD) darbības izdevumiem, un uzsver, ka ir svarīgi piešķirt pienācīgu finansējumu darbībām, kas paredzētas regulā “ES — veselībai”; uzsver to, cik svarīga ir uzlabota Savienības pašu resursu sistēma, lai finansētu Savienības mērķus veselības, vides un klimata jomā un

veicinātu Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta parāda atmaksāšanu; atzinīgi vērtē saskaņotos saistītos noteikumus, kas cita starpā attiecas uz ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu (ES ETS) un oglekļa ievēdkorekcijas mehānismu (OIM), un aicina dalībvalstis pēc iespējas drīzāk pieņemt jauno pašu resursu paketi, ko Komisija ierosināja 2021. gada 14. decembrī; aicina gaidāmajā otrajā tiesību aktu kopumā ciešāk sasaistīt Savienības pašu resursus ar vides un klimata politiku;

19. uzsver nepieciešamību apsvērt turpmākus atbalsta pasākumus, lai stiprinātu Savienības stratēģisko neatkarību un samazinātu tās atkarību no trešām valstīm saistībā ar kritiski svarīgu zāļu ražošanu;
20. uzsver, ka Savienības budžets ir pārkārtošanās pamatā un ir svarīgs tādas zaļākas, ilgtspējīgākas, noturīgākas, konkurētspējīgākas un sociāli iekļaujošākas Savienības veicinātājs, kurā piekļuve veselības aprūpei ir vienlīdzīga un universāla.

**INFORMĀCIJA PAR PIENEMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	29.8.2023
Galīgais balsojums	+ : 57 - : 5 0 : 6
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Maria Arena, Traian Băsescu, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Agnès Evren, Helène Fritzon, Malte Gallée, Gianna Gancia, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsík, Jan Huitema, Karin Karlsbro, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Javi López, César Luena, Marina Measure, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Ville Niinistö, Nikos Papandreou, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Erik Poulsen, Frédérique Ries, Sándor Rónai, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone, Christine Schneider, Ivan Vilibor Sinčić, Maria Spyraiki, Nils Torvalds, Edina Tóth, Achille Variati, Petar Vitanov, Mick Wallace, Pernille Weiss, Michal Wiezik, Anna Zalewska
Aizstājeji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Stefan Berger, Asger Christensen, Christophe Clergeau, Margarita de la Pisa Carrión, Nicolás González Casares, Max Orville, Massimiliano Salini, Christel Schaldemose, Susana Solís Pérez, Nicolae Ștefănuță, Sarah Wiener
Aizstājeji (209. panta 7. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Pietro Bartolo, Maria da Graça Carvalho, Marie Dauchy, Daniel Freund, Marisa Matias, Kira Marie Peter-Hansen, Kathleen Van Brempt, Viola von Cramon-Taubadel, Lucia Vuolo

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA**

57	+
PPE	Traian Băsescu, Stefan Berger, Alexander Bernhuber, Maria da Graça Carvalho, Agnès Evren, Peter Liese, Dolors Montserrat, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Massimiliano Salini, Christine Schneider, Maria Spyragi, Lucia Vuolo, Pernille Weiss
Renew	Pascal Canfin, Asger Christensen, Martin Hojsik, Jan Huitema, Karin Karlsbro, Max Orville, Erik Poulsen, Frédérique Ries, Susana Solís Pérez, Nils Torvalds, Michal Wiezik
S&D	Maria Arena, Pietro Bartolo, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Christophe Clergeau, Cyrus Engerer, Heléne Fritzon, Nicolás González Casares, Javi López, César Luena, Nikos Papandreou, Sándor Rónai, Christel Schaldemose, Kathleen Van Brempt, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Anja Hazekamp, Marisa Matias, Marina Measure, Silvia Modig, Mick Wallace
Verts/ALE	Bas Eickhout, Daniel Freund, Malte Gallée, Tilly Metz, Ville Niinistö, Jutta Paulus, Kira Marie Peter-Hansen, Nicolae Ștefănuță, Viola von Cramon-Taubadel, Sarah Wiener

5	-
ECR	Sergio Berlato, Teuvo Hakkarainen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Marie Dauchy
NI	Ivan Vilibor Sinčić

6	0
ECR	Joanna Kopcińska, Anna Zalewska
ID	Gianna Gancia, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone
NI	Edina Tóth

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas